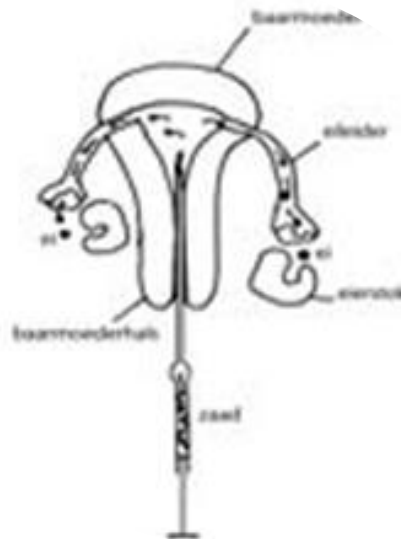

IUI

intra-uteriene inseminatie

Intra-uteriene inseminatie is het inbrengen van zaadcellen in de baarmoederholte. Deze behandeling wordt toegepast bij een verminderde kwaliteit van de zaadcellen of een te laag aantal zaadcellen, na een periode van uitblijven van een zwangerschap zonder duidelijke oorzaak, of bij een verminderde kwaliteit van het slijm van de baarmoedermond.

Uit het sperma worden de beste zaadcellen geselecteerd. Deze ondergaan in het laboratorium een bewerking worden tijdens de eisprong in de baarmoederholte ingebracht.

Tijdstip eisprong

Er zijn 3 methoden om het tijdstip van de eisprong vast te stellen:

Hormoongestuurde IUI (clomid) met hulp van echo

De eisprong volgt anderhalve dag na de injectie met HCG. Dan wordt dus geïnsemineerd. Vanaf dag 3 tot en met 7 na het begin van de menstruatie gebruikt u dagelijks twee tabletten Clomid (in één keer) van 50 mg (in totaal 10). We maken een startecho rond dag 3 na het begin van de cyclus. Als de menstruatie net begonnen is, belt u op de eerstvolgende werkdag naar de polikliniek Fertiliteit. Met behulp van een echo controleren we de baarmoeder en de eierstokken.

Met het hormoon clomid worden de eierstokken gestimuleerd. Wanneer dat meervoudige eirijping oplevert, wordt de kans op een zwangerschap groter. Er bestaat dan ook een kans op meerlingzwangerschap.

Als er een eiblaasje van ongeveer 20 mm gezien is, dient in de avond (tijdstip hangt af van de inseminatie: terugrekenend is dat $\pm$ 39 uur voor de geplande inseminatie) een injectie met ovitrelle toegediend te worden. Na instructie van onze fertiliteitverpleegkundige kunt u zichzelf deze injectie onder de huid geven. Ongeveer anderhalve dag na de injectie vindt de eisprong plaats.

Wanneer de injectie afgesproken wordt (als bij de echo een eiblaasje van 20 mm gezien is), wordt tevens door ons met het klinisch chemisch laboratorium een afspraak gemaakt voor de zaadopwerking. U krijgt dan ook te horen wanneer het zaad daar moet worden ingeleverd. De opwerking van het zaad in het laboratorium duurt 1 uur. De inseminatie (zie verderop in de tekst) volgt als de opwerking klaar is.

Hormoongestuurde IUI (gonadotrofines, zoals gonal F,) met hulp van echo's

In sommige gevallen is het beter om met andere hormonen dan Clomid de cyclus te sturen, bijvoorbeeld wanneer er geen twee- of drievoudige eisprong in een cyclus optreedt. Meervoudige eisprong vergroot de kans op zwangerschap. Het risico van deze behandeling is dus een meerlingzwangerschap.

Om een meervoudige eisprong te bereiken gebruiken we een geneesmiddel dat FSH bevat, een hormoon dat bij de vrouw door de hersenen wordt afgegeven om in de eierstokken rijping van eiblaasjes te bevorderen, ook wel een gonadotrofine genoemd. FSH kan alleen door middel van injecties toegediend worden; dit dient dagelijks te gebeuren. Het meest efficiënte is dan ook dat u zichzelf deze injecties geeft, vlak onder de huid met een kort, dun naaldje.

De fertiliteitverpleegkundige zal u vóór het starten van deze behandeling een uitgebreide prik-instructie geven; tijdens de behandeling is zij ook bereikbaar voor nadere uitleg en hulp. Alvorens te starten met de injecties wordt rond dag 3 van de menstruatie een echo gemaakt om het aspect van de eierstokken te beoordelen. Daarvoor belt u als de menstruatie net begonnen is op de eerstvolgende werkdag naar de polikliniek Fertiliteit.

Wanneer bij dit echoscopisch onderzoek geen afwijkingen te zien zijn, zal de arts met u afspreken hoeveel van het hormoon u dagelijks moet gebruiken. Bij dit bezoek aan de polikliniek zal meteen een afspraak gemaakt worden voor de volgende echo; doorgaans is dit na één week behandeling met de dagelijkse startdosis. De echo na één week laat zien of er groei is van de eiblaasjes en afhankelijk van de mate van groei wordt een volgende echoafspraak gemaakt.

Als er een eiblaasje van ongeveer 18 tot 20 mm gezien is, dient in de avond (tijdstip hangt af van de inseminatie: terugrekenend is dat $\pm$ 39 uur voor de geplande inseminatie) een injectie met ovitrelle toegediend te worden. Ongeveer anderhalve dag na de injectie vindt de eisprong plaats.

Wanneer de injectie afgesproken wordt (als bij de echo een eiblaasje van 18 tot 20 mm gezien is), wordt tevens door ons met het klinisch chemisch laboratorium een afspraak gemaakt voor de zaadopwerking. U krijgt dan ook te horen wanneer het zaad moet worden ingeleverd.

De opwerking van het zaad in het laboratorium duurt 1 uur. De inseminatie (zie verderop in de tekst) volgt als de opwerking klaar is.

LH-piekdetectie / spontane cyclus

Voor sommige mensen is het risico van meerlingen een onoverkomelijk bezwaar. Voor hen is deze mildere, maar minder effectieve methode mogelijk. Een dag nadat de piek van het hormoon LH begonnen is, zal de eisprong plaatsvinden. U kunt zelf de LH-piek leren vaststellen en zo de inseminatieplanning (ten tijde van de eisprong willen we insemineren) van thuis uit laten lopen. De urine van de vrouw wordt vanaf $\pm$ 17 dagen voordat de menstruatie wordt verwacht, dagelijks onderzocht. Daarvoor schaft u bij de apotheek testmateriaal aan. Met de test kijkt u dagelijks 's ochtends en 's avonds of er een LH-piek in de urine zit.

Als de LH-piek blijkt uit de kleur in het venster van de test, belt u ons vóór 12 uur 's middags op om dat te melden. Op werkdagen belt u naar de polikliniek Fertiliteit. Bel in het weekeinde naar het centrale telefoonnummer en vraag naar de assistent Gynaecologie.

- **Vanwege de planning van het laboratorium, moet u vóór 12.00 uur bellen.**
- **Belt niet zelf met het laboratorium. De telefonische contacten moeten altijd via een arts van de afdeling Fertiliteit verlopen.**

Wij regelen de zaadopwerking op het laboratorium voor de volgende dag. U wordt na uw telefonische melding dat u de LH-piek heeft gevonden, teruggebeld. U hoort dan het tijdstip waarop zaad ingeleverd moet worden. De opwerking van het zaad in het laboratorium duurt 1 uur. De inseminatie (zie verderop in de tekst) volgt als de opwerking klaar is.

Procedure echocontroles

Om uw frequente bezoek aan de polikliniek vanwege de echoscopische controles enigszins acceptabel te houden, worden deze echo's zoveel mogelijk aan het begin van het spreekuur gepland. Het is de bedoeling dat een en ander vlot verloopt, met weinig wachttijd in de wachtkamer.

Hebt u veel vragen of behoefte aan een gesprek, dan kunt u dit melden bij het maken van de afspraak, zodat een langere afspraak gemaakt kan worden.

Kansen en risico's

Methode 3 (met de LH-priktest) geeft het minste zorgen en risico's. Methodes 1 en 2 (met hormonen) zijn vermoedelijk meer succesvol in geval van meervoudige eisprongen. De kans op een zwangerschap met deze methoden hangt mede af van de leeftijd van de vrouw en

van de zaadkwaliteit. Uw dokter kan voor u persoonlijk een inschatting maken. Gemiddeld is de kans ongeveer 25% per 4 behandelingscycli.

Het gebruik van FSH (gonal F) geeft een verhoogde kans op meerlingen; indien meer dan 3 sprongrijpe eiblaasjes worden gezien bij de echocontroles, is het meerlingrisico te hoog en wordt die maand niet behandeld.

De bovengenoemde behandelmethoden kunnen eens per maand plaatsvinden en gebeuren zo nodig 4 - 6 keer in totaal. Na het 38e levensjaar van de vrouw nemen de slagingskansen van alle genoemde methoden aanzienlijk af. Dit is de reden dat in het fertiliteitcentrum voor behandeling een leeftijdsgrens van 41 jaar bij de vrouw gehanteerd wordt en voor IUI in principe 38 jaar

Wat gebeurt er in het laboratorium?

Het zaad van de man wordt op zo een manier bewerkt dat de goed beweeglijke zaadcellen worden geconcentreerd en geactiveerd. Voor de baarmoeder irriterende stoffen worden uitgewassen. Uiteindelijk krijgen we 0,3 ml vloeistof met daarin gevangen de goed zwemmende en geactiveerde zaadcellen. Uit veiligheidsoverwegingen wordt er in het laboratorium slechts één opwerking tegelijkertijd gedaan.

Hoe gaat de inseminatie zelf?

Eén van de artsen of fertiliteitverpleegkundigen van de afdeling Gynaecologie doet de inseminatie. Een kleine hoeveelheid met daarin geconcentreerd de vitale zaadcellen van de man wordt met een spuitje via de baarmoederhals in de baarmoeder gebracht. Daarvoor moet natuurlijk eerst de baarmoederhals in zicht gebracht worden met een speculum. Meestal is de inseminatie zelf erg eenvoudig en vrijwel pijnloos. Er is ook geen speciale nazorg nodig.

Wat gebeurt er na de inseminatie?

Pas na twee weken weten we of er innesteling van een bevrucht ei plaatsvindt. Als dat niet gebeurt, komt de menstruatie weer. Tijdens de twee weken wachttijd kan de vrouw eigenlijk alles doen wat gezond is. Komt de menstruatie na de wachttijd van twee weken niet, dan doen we een zwangerschapstest. Als de menstruatie wel volgt, kan de volgende behandeling weer gestart worden.

Voor methode 1 geldt dat u belt bij de menstruatie, zodat een afspraak voor een echo op de 3e dag kan worden gemaakt en u begint op de 3e dag met de 5-daagse kuur Clomid.

Voor methode 2 geldt dat u belt bij de menstruatie, zodat een afspraak voor een echo op de 3e dag kan worden gemaakt, waarbij naar aanleiding van de uitslag van de echo op voorschrift van de arts weer gestart kan worden met de dagelijkse injecties.

Voor methode 3 geldt dat u belt (liefst vóór 12 uur) wanneer de test aangeeft dat er een LH-piek is, zodat een inseminatie kan worden afgesproken.

Vragen?

U kunt ons gewoon bellen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, neem dan contact op of kijk op www.olvg.nl. Heeft u vragen over de vergoeding of betaling? Neem dan contact op met uw zorgverzekeraar of kijk op www.olvg.nl/zorgnota

Contact

Uw afspraak is op _____ - _____ - _____ om _____ : _____ uur

polikliniek Fertiliteit, locatie West

T 020 510 86 14 (ma t/m vrij 8.15 – 16.15 uur)

Route 22

algemeen OLVG, locatie West

T 020 510 89 11

Oost
Oosterpark 9
1091 AC Amsterdam

West
Jan Tooropstraat 164
1061 AE Amsterdam

Spuistraat
Spuistraat 239 A
1012 VP Amsterdam

IJburg
IJburglaan 727
1087 CH Amsterdam

Algemene voorwaarden: www.olvg.nl/algemene-voorwaarden Klacht of opmerking: ga naar www.olvg.nl/klacht

Redactie en uitgave: Marketing en Communicatie, 28 december 2017, 2414